

České Budějovice

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: České Budějovice

Nadmořská výška: 381 m n. m.

Počet obyvatel: 89 509

Adresa URL: www.c-budejovice.cz

Okres: České Budějovice

GPS souřadnice: 48.975658N, 14.480255E

První pís. zmínka: 1265 (759 let)

PSČ: 381 00

Památky a zajímavosti České Budějovice

Klenotem Českých Budějovic je historické jádro – městská památková rezervace s množstvím cenných církevních i světských staveb, s gotickými, renesančními a hlavně pak barokními domy, s unikátně zachovaným podloubím podél ulic České, Krajinské, Plachého, Kněžské, Dr. Stejskala i kolem celého náměstí.

Procházku nejlépe začneme v samotném srdci Českých Budějovic, na náměstí Přemysla Otakara II. Jedno z největších náměstí střední Evropy tvoří téměř dokonalý čtverec o rozměrech 133 x 133 m. Původně se nazývalo prostě "Náměstí" nebo "Rynek" a sloužilo již od založení města jako základní orientační bod, místo pro konání trhů, světských i církevních slavností, poprav a podobně. Nejvýznamnějším objektem celého prostoru je barokní radnice, postavená mezi lety 1727–1730 podle plánů schwarzenberského knížecího stavitele Antonia Erharda Martinelliho na místě starší renesanční radnice a dvou sousedních domů. V její výstavnosti se odráží tehdejší hospodářský rozmach města i svrchovaná moc městské samosprávy uvnitř hradeb. Rozložitá fasáda nese nad prostředním oknem českobudějovický městský znak, obklopený zemskými znaky Moravy, Čech a Slezska, po stranách pak antické motivy se znázorněním důležitých měšťanských ctností - statečnosti a věrnosti. Z lucerny na střeše prostřední věže hraje kolemjdoucím každou hodinu zvonkohra s 18 zvonky, zavěšenými roku 1995. Nejzajímavější součástí radničního interiéru je reprezentativní obřadní síň s nástropní freskou od Jana Adama Schöpfy z roku 1730, která představuje Šalamounův soud. Pamětní deska, osazená na průčelí radnice, je dílem sochaře Jana Vítězslava Duška z roku 1935 a připomíná návštěvu presidenta T. G. Masaryka 20. prosince 1918 při návratu z emigrace.

Ostatní domy na náměstí náležely nejzámožnějším měšťanům či dokonce šlechticům, a patří proto k nejvýstavnějším ve městě. Stojí většinou na původních středověkých parcelách a z velké části mají gotické jádro. Jejich současná podoba však pochází z doby renesančních, barokních nebo mladších přestaveb. Za povšimnutí rozhodně stojí Mallnerův dům na rohu s Piaristickou ulicí, jehož přízemí zdobí krásná gotická ostění, kružby a fresky z přelomu 14. a 15. století. Přímo proti němu se tyčí věžička rohového Puklicova domu, ve kterém byl roku 1467 zavražděn purkmistr Ondřej Puklice ze Vztuh. Tuto událost připomíná pamětní deska. Nároží pod Černou věží zaujímá funkcionalistická budova bývalé záložny, postavená roku 1935 podle projektu Bohumila Kněžka a Josefa Václavíka, reliéf je dílem Břetislava Bendy. Protější rohový dům zdobí sgrafito z let 1565-1568. Také Brandnerův dům na rohu s ulicí Dr. Stejskala má na fasádě zlomek sgrafita s motivem jelena z roku 1569, stejně datovaná je i sgrafitová výzdoba sousedního domu. Přímo uprostřed plochy náměstí stojí barokní Samsonova kašna, největší svého druhu v České

republice. Vytvořili ji společnými silami kameník Zachariáš Horn a sochař Josef Dietrich podle návrhu jindřichohradeckého jezuita Františka Bauguta v letech 1721–1726. Kašna neměla původně jen estetickou funkci, nýbrž i funkci praktickou k zásobování města vodou z Vltavy.

Keramická dlažba náměstí byla položena v letech 1937–1939 podle návrhu architekta Pavla Janáka. Jako jediný pozůstatek předchozí zádlažby z "kočičích hlav" byl přitom ponechán tzv. Bludný kámen, který najdeme jen několik kroků od kašny směrem k hotelu Zvon. Je to jedna z budějovických zvláštostí, k níž se váže známá pověst; údajně se právě zde nacházelo popraviště, na kterém v roce 1470 rukou kata skončilo deset jinochů za odpor vůči rychtáři. Kdo prý nevědomky překročí Bludný kámen po desáté hodině večerní, nenajde již cestu domů.

Náměstí opustíme ulicí Karla IV., jejíž začátek vymezuje vysoký nárožní arkýř někdejšího paláce Včela z roku 1896, stojícího na opačné straně náměstí proti radnici. Po několika desítkách kroků vytváří nároží s ulicí Kněžskou na pravé straně tzv. Malý pivovar. Na tomto místě vařili českobudějovičtí měšťané pivo již od roku 1722, současná podoba objektu však pochází z roku 1815. Malý pivovar dnes slouží jako hotel, pivnice, restaurace a kavárna.

Malému prostranství na opačné straně této křižovatky dominuje bývalý kostel sv. Anny s kapucínským klášteřem. Založila jej při své návštěvě Budějovic v roce 1614 královna Anna a stavba pokračovala až do roku 1621. V rámci josefinských církevních reforem došlo v roce 1786 ke zrušení kláštera, jehož budovy sloužily od 1804 jako biskupský seminář pro výchovu kněží. Roku 1986 byl kostel sv. Anny upraven na Koncertní síň Otakara Jeremiáše, v jedné jeho části sídlí rovněž galerie Zlatý kříž.

Podél delší strany bývalého kostela a kapucínského kláštera přicházíme na křižovatku ulic Kněžské a Kanovnické. Rohový Kneisslův dům po pravé straně je zdoben renesančními sgrafity, které se svým datováním do roku 1557 řadí k nejstarším ve městě. Kanovnická ulice dostala svůj název podle řady několika obytných domků postavených pro zdejší kanovníky v roce 1786, které jsou nápadné především unifikovaným provedením průčelí. Uprostřed volného prostranství naproti Kneisslovu domu stojí barokní kaple Smrtných úzkostí Páně, vystavěná na místě středověké hřbitovny kaple sv. Jakuba mezi lety 1727–1731. Po svém zrušení za Josefa II. byla využita jako skladiště vojenského materiálu a obnovy se dočkala až roku 1855 zásluhou biskupa J. V. Jirsíka. K poslednímu obnovení její funkce došlo v roce 1999, dnes slouží řeckokatolickým věřícím.

Celý zdejší prostor ovládá svou mohutností katedrála sv. Mikuláše. Se stavbou kostela se započalo záhy po založení města a někdy kolem přelomu 13. a 14. století byl dokončen. V červenci 1641 podlehl tento chrám s veškerým vnitřním zařízením ničivému požáru, ale vzápětí se za vydatné pomoci dobročinných sbírek mohlo přikročit ke stavbě nového svatostánku. Byl vyzdvižen mezi lety 1641–1649 v barokním stylu podle návrhů Giovannioho Ciprianiho a Francesca Canevale. Do výklenků nad vchody vytvořil sochař Tomáš Zeisl plastiky sv. Mikuláše, sv. Václava a patrona města sv. Auraciána. Se zřízením českobudějovického biskupství v roce 1785 se kostel sv. Mikuláše stal katedrálou. Vnitřní vybavení se během 18. a 19. století vícekrát měnilo nebo opravovalo. Při poslední rozsáhlé rekonstrukci v letech 1968–1971 byla odstraněna většina bočních oltářů, kanovnických lavic z presbytáře a provedeny další úpravy vedoucí ke zjednodušení interiéru. V současné době tedy nejdůležitější součástí zařízení zůstává hlavní oltář z roku 1791 se starším obrazem sv. Mikuláše, rokoková kazatelna a barokní oltáře sv. Anny a Panny Marie z 18. století v bočních kaplích.

V sousedství katedrály se tyčí Černá věž, nepřehlédnutelná dominanta města. Její stavba v letech

1550–1577 měla navenek vyjadřovat hospodářský rozmach renesančních Českých Budějovic, zároveň však věž sloužila jako zvonice a hláska, z jejíhož ochozu bylo město nepřetržitě hlídáno před nebezpečím požáru. Pod vedením italských stavitelů Hanse Spatze, Lorenze a Vincence Vogarelli vyrostla věž do tehdy závratné výšky 72,25 m. V současnosti patří věž k nejvyhledávanějším turistickým cílům pro krásný rozhled z ochozu, který se nachází 46 m nad zemí.

Rozhledna Klet' leží na více než tisíc metrů vysoké hoře, na nejvyšším vrcholku Blanenského lesa. Je dostupná pohodlně lanovkou či autem, nebo poctivě pěšky. Ideální výlet je to pro vodáky co kotví na tábořišti na Dívčáku. Při jasném počasí (nejlépe zimní mrazivo) je z rozhledny nádherný pohled na Alpy!

Přímo pod Černou věží, na malém prostranství před katedrálou, stojí pomník biskupa Jana Valeriána Jirsíka, zřízený z vděčnosti za neúnavnou práci především pro zdejší české školství. Bronzová socha, odhalená poprvé roku 1926, je poslední významnou prací Josefa Václava Myslbeka.

Procházku pokračujeme ulicí U Černé věže, jejíž nejstarší tradiční název "Židovská" pocházel již ze středověku a připomínal skutečnost, že tu byla od poloviny 14. století do roku 1505 usazena židovská komunita; na místě domu č. 13 stávala gotická synagoga, za rohem v Hradební uličce se koncem 15. století nacházel malý židovský hřbitov. Mezi další zajímavé objekty v této ulici patří moderní obchodní dům U Hájičků čp. 9 z roku 1911 se secesními prvky, ale především goticko-renesanční Wortnerův dům s krásnou atikou. Ve Wortnerově domě dnes sídlí Alšova jihočeská galerie, pořádají se zde výstavy výtvarných děl a přednášky o umění. Před posledním domem zabočíme doleva do úzké Hradební uličky, která po celé své délce probíhá podél bývalých městských hradeb; vlastní zbytky opevnění však v této části města nejsou patrné. Aniž bychom odbočili, míjíme Plachého ulici s pěkně zachovaným loubím, a přicházíme ke křižovatce s rušnou Krajinskou třídou. Rozlehlý rohový objekt po levé straně v sobě ukrývá zbytky někdejšího špitálu sv. Václava, který zde působil od začátku 14. až do konce 18. století. Špitální budovy byly po jeho zrušení využity jako dělostřelecká kasárna, v nichž mimo jiné sloužil vynálezce lodního šroubu Josef Ressel.

Krajinskou třídou pokračujeme vlevo, směrem ke středu města, přičemž obě strany lemují renesanční, barokní a klasicistní domovní fasády - v případě nepříznivého počasí lze téměř celou ulici projít krytým podloubím. Zastavíme se na první křižovatce, abychom si prohlédli další z budějovických zajímavostí - masné krámy. Jedná se o nízkoúhelnou, zato však protáhlou rohovou budovu, která kdysi sloužila skutečně k prodeji masa a chleba. Masné krámy sem v roce 1364 nařídil přesunout král Karel IV., nespokojený s jejich původním umístěním přímo uprostřed náměstí. Současnou podobu jim vtiskla renesanční přestavba z roku 1554, vstupní štít byl roku 1830 empírově přestavěn. V roce 1953 došlo k úpravě objektu na proslulou restauraci, vyhledávanou zejména milovníky Budějovického Budvaru. S nízkoúhelnou stavbou masných krámů kontrastuje protější budova Komerční banky, vyzdvižená původně v roce 1911 pro městskou spořitelnu podle projektu vídeňského architekta Heinricha Rieda; stejně zajímavá jako řešení venkovní fasády je i plastická a malířská výzdoba jejího interiéru.

Kolem delší strany masných krámů projdeme až na nejbližší křižovatku, kde pozornost zaujme rohový pozdně gotický Lubasův dům s pěkným nárožním arkýřem. Vydáme se vpravo Českou ulicí, která patří k nejklidnějším místům v centru města a která má téměř po celé délce zachováno podloubí. Ulice udivuje malebností zdejších měšťanských domů, nenarušených příliš moderními

přestavbami. Jakmile podloubí skončí, zabočíme doleva Hradební uličkou a proti nám vyvstane dominanta Rabenštejnské věže.

Jedná se o jednu z nejlépe zachovaných součástí bývalého opevnění, dokonce se zbytkem původního hradebního ochozu vysazeného na krakorcích. Věž vznikla již ve 14. století, avšak současnou podobu získala teprve přestavbou z roku 1551. Naproti ní stojí vůbec neužší dům ve městě, upravený rovněž z části bývalé hradby.

V naší procházce pokračujeme tak, abychom měli tento dům po pravé ruce, a vejdemo do malebné Panské ulice, v jejímž novém asfaltovém povrchu byly úmyslně ponechány pásy původní dlažby z valounů zvaných "kočičí hlavy". V prvním patře domu č. 14 se zachoval dřevěný gotický srub, který dnes ve svých útrokách skrývá útulnou vinárnu. Přitahování mohutnou siluetou kláštera přímo před námi staneme na Piaristické náměstí, v jednom z nejmalebnějších koutů Českých Budějovic. Dlažba tohoto prostoru pochází z roku 1995 a je reminiscencí na bývalý hřbitov, který tu fungoval až do poloviny 18. století. Po pravé straně se tyčí vysoký stupňovitý štít bývalé zbrojnice, jejíž výstavba je datována letopočtem 1531; kamenné masky v jejím průčelí mají patrně připomínat podobu stavitele a jeho pomocníků. Poněkud zastrčena za budovou zbrojnice stojí polygonální bašta, kdysi součást městského opevnění, v níž dnes sídlí Galerie Pod Kamennou žábou.

Nejvýznamnější památku této části města představuje bezesporu někdejší dominikánský klášter s kostelem Obětování Panny Marie. Toto stavební místo obdržel dominikánský řád na jaře 1265 a ihned začal se stavbou, která v několika etapách trvala až do začátku 14. století. Dominikáni zde sídlili více než pět set let, s výjimkou druhé poloviny 16. století, kdy zdejší řádoví bratři vymřeli a klášterní budovy sloužily potřebám mincovny. Pak opět došlo k obnovení původní funkce a dominikánský řád tu působil až do roku 1785. Opuštěný areál získali piaristé a umístili sem své latinské gymnázium, od roku 1885 až do poloviny 20. století byl klášter obýván řádem redemptoristů. Na stavební podobě areálu se podepsalo několik slohových období, v zásadě však zůstala zachována jeho původní gotická struktura. Interiér gotického klášterního kostela byl po svém dokončení ve 14. století vyzdoben unikátními barevnými freskami s výjevy ze života svatých, z nichž některé se podařilo odkrýt a restaurovat při rekonstrukci v letech 1993–1997. Hlavní loď i obě boční lodi prošly částečnou barokní přestavbou, většina vnitřního zařízení je však novogotická a pochází z let 1865–1887. Ke kostelu přiléhá gotická křížová chodba obklopující rajsý dvůr, při vchodu do křížové chodby jsou do zdi vsazeny náhrobní kameny několika českobudějovických měšťanů a šlechticů z okolí.

V bezprostřední blízkosti kláštera stojí za povšimnutí ještě barokní sochy světců - sv. Dominika, sv. Zachariáše, sv. Josefa, sv. Anny a sv. Jáchyma - které tvoří jakousi alej naproti klášterní zvonici a vzešly mezi lety 1739–1746 z dílny místního sochaře Josefa Dietricha. Tentýž umělec vytvořil roku 1741 i sousoší Kalvárie a protější sloup sv. Trojice, které střeží průchod z Piaristického náměstí do České ulice.

Pro další část procházky je třeba vrátit se několik desítek kroků zpět k nábřeží Slepého ramene řeky Malše a pokračovat podél vody. Tato místa patří k nejpěknějším zákoutím Českých Budějovic, nabízí se tu malebný pohled na zadní průčelí zbrojnice a kláštera, mezi nimiž se navíc tísni polygonální bašta a kaplička se sochou sv. Jana Nepomuckého z roku 1708. Nábřeží nás po několika minutách chůze kolem bývalých městských hradeb přivede k dřevěné lávce, spojující střed města se Sokolským ostrovem; na ostrově se nachází moderní sportovní areál s letní i zimní plovárnou, stadionem a funkcionalistickou budovou sokolovny z let 1939–1947.

Z opačné strany ústí k lávce Solná branka, pojmenovaná podle soli, která se tudy od poloviny 16. století dopravovala z nedalekého skladu k říčnímu břehu, nakládala na lodě a odvážela směrem k Praze. Další kroky po nábřeží otevírají před návštěvníkem romantický pohled na soutok Vltavy s Malší. Kolem řeky se v těchto místech táhne nejlépe zachovaný úsek městských hradeb, které svírají protáhlou Biskupskou zahradu. Přes hradební zeď lze zahlédnout půlkruhovou baštu Otakarku z konce 13. století s vysokou prejzovou střechou. Okolní domy svou výškou přerůstá hradební věž Železná panna, opředená mnoha pověstmi; věž pochází ze 14. století, byla však upravena po úderu blesku v roce 1612.

Bližší se k rušnější části nábřeží, kde jsou oba břehy Malše spojeny dvěma železnými mosty. Zleva sem vede Biskupská ulice, na jejímž konci spatříme opět věže radnice. Tudy se lze případně vrátit zpět na náměstí a prohlédnout si přitom rozsáhlou budovu biskupské rezidence. Ta byla původně v letech 1763–1767 postavena jako piaristická kolej a gymnázium, ale od roku 1785 slouží potřebám českobudějovického biskupství.

Další část prohlídkové trasy povede z velké části zelení městských parků. Hned u Biskupské ulice přejdeme Železný most, za nímž po pravé straně začíná parkově upravený prostor zvaný Háječek a dále Krumlovské stromořadí podél řeky. Nachází se tu také hvězdárna s planetáriem, které kromě možnosti pozorovat oblohu připravuje i řadu populárně vzdělávacích programů.

Několik desítek kroků ulicí dále ve směru od mostu přijdeme k areálu moderně přestavěného zimního stadionu. Naproti stadionu se mezi stromy ukrývá nenápadný pomník obětem 2. světové války z řad českobudějovických Židů; jde o dílo sochaře Romana Brichcína a byl vztyčen roku 1992 symbolicky na místě, kde v letech 1888–1942 stávala monumentální novogotická židovská synagoga.

Po návratu zpět k Železnému mostu procházka může pokračovat proti proudu Malše po nábřeží, jemuž dominuje rozložitá stavba justičního paláce, sídla krajského i okresního soudu a věznice. Budova pochází z let 1902–1903 a podle množství věží se jí někdy říká také "budějovický Kreml". Mezi stromy před justičním palácem nalezneme sochu sv. Jana Nepomuckého, věnovanou roku 1723 měšťanem Vitem Gruberem původně pro most přes Malši.

Další socha stojí poblíž mezi několika velkými kaštaný. Pochází z roku 1715 a představuje budějovickou Pannu Marii, ochránkyni města. Malši zde můžeme přejít přes Zlatý most, po němž vstupovali do městské brány obchodníci, a přinášeli tak městu bohatství - tato skutečnost se odrazila i v názvu zmíněného mostu, jehož současná podoba pochází z roku 1915. Přicházíme k empírové budově Jihočeského divadla, vybudované původně v roce 1819 a naposledy přestavěné v letech 1986–1990.

Nevelká bysta Josefa Kajetána Tyla na jeho průčelí připomíná, že tento velký český divadelník právě tady roku 1856 naposledy ve svém životě vystoupil na jevišti ve hře "Chudý kejklíř". Na nábřeží vedle divadla byl v roce 1990 odhalen pomník Emy Destinové, světově proslulé operní pěvkyně, která ve městě roku 1930 zemřela.

Několik kroků odtud, v sousedství Krumlovského mostu se od hladiny Malše odráží novorenesanční průčelí Domu kultury Slavie, známého též pod názvem "Německý" nebo "Armádní dům". Byl postaven roku 1871 podle projektu architekta Ignáce Ullmanna a sloužil původně jako společenské centrum českobudějovických Němců. Naproti němu nás svým rozložitým novorenesančním průčelím přitahuje objekt Jihočeského muzea z let 1898–1901, které mimo stálou expozici o dějinách města pořádá každoročně několik tematických výstav.

Obejdeme-li muzejní budovu z kterékoli strany, ocitneme se na Senovážném náměstí. Jednu jeho stranu

lemuje rozlehlý komplex bývalého sirotčince a školních budov, ve kterých dnes sídlí biskupské gymnázium. Tento areál rostl postupně v letech 1886, 1904 a 1934. Na severovýchodě jej uzavírá novogotický kostel sv. Rodiny z roku 1888, při němž působila kongregace sester sv. Karla Boromejského. U kostela stojí barokní socha sv. Jana Nepomuckého, dílo Leopolda Huebera z doby po polovině 18. století. Jižní frontu Senovážného náměstí tvoří moderní objekty Domu kultury Metropol z let 1967–1971 s velkým společenským a divadelním sálem.

Okruh kolem vnitřního města pokračuje severním směrem přes malý parčík, v němž byl roku 1925 vztyčen meteorologický sloupek od sochaře Jana Vítězslava Duška. Projdeme kolem hlavní pošty, jejíž budova pochází z let 1916–1918, a vstoupíme do městského parku. Na samém okraji stojí bronzový Lannův pomník z roku 1879, znovu obnovený 1993, připomínající významného českobudějovického rodáka a podnikatele Vojtěcha Lannu. Jeho jméno nese také zde začínající obchodní třída, po níž lze během deseti minut dojít k vlakovému či autobusovému nádraží.

Za pomníkem začíná městský park, vznikající již od počátku 19. století na místě barokního opevnění města a hradebního příkopu. Do dnešní podoby byl upraven a rozšířen v letech 1875–1879 podle návrhu knížecího schwarzenberského zahradníka Rudolfa Wáchy. V nejširším místě městských sadů lze posedět na lavičkách kolem fontány, kterou v roce 1882 věnoval městu baron Karl Schwarz, dodavatel stavby zdejšího vodovodu.

Úzký pruh parku vymezuje po levé straně koryto Mlýnské stoky, po pravé straně potom třída Na sadech. Ze zástavby této komunikace stojí za pozornost empírová Eggertova vila z 1859, v níž dnes sídlí knihovna. Nechal si ji postavit majitel dolů Anton Eggert podle projektu předního českého architekta Ignáce Ullmanna. V další části parku nalezneme pomník českobudějovického rodáka, básníka Otakara Mokrého od sochaře Františka Bílka, odhalený v roce 1919.

Blízko odtud se rozkládá Mariánské náměstí. Nejstarší památkou tohoto prostoru je barokní mariánské sousoší, podle něhož dostalo náměstí svůj název. Budějovičtí ho vztyčili v roce 1716 z vděčnosti za to, že se městu vyhnula morová epidemie. V sousedství tohoto sochařského díla stojí rohová dvoupatrová budova ústavu pro hluchoněmé, založeného biskupem J. V. Jirsíkem 1871; samotný objekt však vznikl již v roce 1846 podle plánů Josefa Sandnera. Na rohu rušných tříd Husovy a Pražské uvidíme Mariánská kasárna, další Sandnerovu stavbu z roku 1843. Za první světové války v kasárnách sloužil spisovatel Jaroslav Hašek a začal tu psát svou knihu Osudy dobrého vojáka Švejka - slavná Švejkova budějovická anabáze končila právě zde.

Parkem můžeme pokračovat až na samý konec, kde nalezneme půvabné zákoutí s Rabenštejnskou věží, Mlýnskou stokou, budovou bývalého Zadního mlýna a barokní sochou sv. Jana Nepomuckého. Městské sady končí u secesní budovy obchodní akademie, bývalého dívčího lycea z let 1906–1911. Za školní budovou na Husově třídě stojí nedaleko vyústění na Dlouhý most objekt někdejšího zájezdního hostince U zelené ratolesti, jehož osudy jsou spjaty s historií koněspřežní železnice.

TECHNICKÉ PAMÁTKY

Dřevěný most – most pro pěší a cyklisty spojuje Sokolský ostrov s historickým centrem města Dlouhý most z roku 1998 patří k dominantám města svou zvláštní konstrukcí. Vede přes Vltavu a je 94 m dlouhý. Je významnou komunikací překonávající tok řeky Vltavy v ose Husovy třídy a spojující vnitřní město se Čtyřmi Dvory a sídliště Vltava, Šumava a Máj.

Mlýnská stoka – vodní příkop, který původně tvořil východní opevnění města

Zlatý most – název mostu je odvozen od skutečnosti, že přes něj vstupovali do městské brány obchodníci a přinášeli tak městu bohatství. V současnosti je pro pěší a cyklisty.

Železný most překonávající koryto řeky Malše a komunikačně propojující Biskupskou ulici s ulicí F.

A. Gerstnera

Vodárenská věž – roku 1882 proběhla přestavba baronem Schwartzem a věž přišla o původní barokní podobu a byla zvýšena na nynějších 44,3 m

